

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bostadsrättsföreningarna Ekerum nr 1 och nr 2, PN, AS och TS har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva Borgholms kommuns beslut att anta detalj-planen.

PN, AS och TS har även yrkat att aktuellt mark-område ska få behålla sin nuvarande status som naturmark/park som inte får exploateras.

Borgholms kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bostadsrättsföreningarna Ekerum nr 1 och nr 2 och PN har anfört i huvudsak följande:

Mark- och miljödomstolen förefaller ha förväxlat aktuell detaljplan med en tidigare underkänd detaljplan från 2009.

Kommunen har medvetet nonchalerat ett antal sakkunnigas utlåtanden beträffande markområdets naturvärden. Kommunen har också nonchalerat att Naturvårdsverket och Mark- och miljööverdomstolen tidigare underkänt kommunens alternativ-redovisning (mål nr M 9438-11). Den fördjupade översiktsplanen har anpassats till planprogrammet i stället för tvärtom och antagandebeslutet har inte tillkommit i laga ordning eftersom planarkitekten vägrat 172 bostadsrättsinnehavare möjligheten att yttra sig i överklagandeprocessen.

Regeringen upphävde den 15 augusti 2013 länsstyrelsens beslut om upphävande av strandskyddet på platsen. Av regeringsbeslutet framgår också att den pågående över-

synen av det utvidgade strandskyddet inte omfattade planlagda områden. Strandskyddet har därmed inte hävts för att möjliggöra detaljplanering.

En genomfartsväg till Sandwedgen genom Golfbyn är varken ekonomiskt, miljö- eller trafiksäkerhetsmässigt försvarbart. Om en prövning av tillfartsväg genom Golfbyn ska kunna ske måste också detaljplanen ändras för att även omfatta hela Golfbyn eller åtminstone hela Golfbyvägen men den närliggande bebyggelsen. Ekskogsområdet som passerar mellan Golfbyn och Gårdsvägen har inte prövats enligt Natura 2000-reglerna.

Ingen konsekvensbeskrivning har gjorts för hur byggnationerna inom Sandwedgen ska kunna genomföras utan att ängens naturvärden blir allvarligt skadade. Varken länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen har t.ex. prövat trafiksituationen vid ängen. Placeringen av de tillkommande husen splittrar det enda kvarvarande, oexploaterade park- och naturområdet mellan golfbanan och Halltorps hage. Kommunen har konsekvent avvisat alla förslag till alternativ bebyggelse. Ett nollalternativ som utgår från att det föreslagna planprogrammet under alla omständigheter ska genomföras kan inte betraktas som ett nollalternativ enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Kompensationsåtgärder inom golfbaneområdet får inte tillgodoräknas vid bedömningen av den föreslagna exploaterings påverkan inom det aktuella planområdet.

Bostadsrättsföreningarna har kontinuerligt skött allmänhetens promenadstigar på ängen. Det är däremot tveksamt om det skötselavtal som kommunen hänvisar till ännu föreligger. Sammantaget kan inte kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen betraktas som genomtänkt och ansvarsfullt, utan det ger intryck av eftergift för en enskild exploitörs vinstintresse på det allmännas bekostnad.

AS och **TS** har vidhållit vad de tidigare har anfört och tillagt i huvudsak följande.

Mark- och miljööverdomstolen har redan sagt nej till denna bebyggelse en gång. Hur många år exploateringen kommer att ta framgår inte men hela eller delar av ängen kommer att bli förstörd. In- och uttransporter under byggnationen kommer att förstöra

alla tillfartsvägar. Stora ytor kommer att behövas för lagring av schaktmassor och upplag och bl.a. för att lastbilar ska kunna vända.

Området har inte fått någon total lösning för vatten och avlopp. Planerade hus och parkeringsplatser kommer att ianspråkta ett stort område och detta har inte redovisats tillräckligt noggrant i detaljplanen.

Borgholms kommun har anfört bl.a. följande.

Planområdet Sandwedgen utgör en begränsad komplettering till den befintliga exploatering som redan finns och påverkar inte enskilda intressen på ett sådant sätt att det skulle finnas grund att upphäva detaljplanen.

Ekerums stora betydelse för kommunens näringsliv och sysselsättning framgår av kommunens mångåriga planering. Möjligheter till alternativ lokalisering har studerats sedan 2008 och återkommande utvärderats med stöd av omfattande underlag om bl.a. naturvärden. Kommunen har utrett inte bara biologisk infrastruktur och områden med höga värden utan också behoven av skötsel för att behålla, stärka och utveckla naturvärdena.

Som några klaganden påpekar verkar det som om mark- och miljödomstolen har utgått från och godtagit väsentligt större exploatering än detaljplanen medger. Aktuell detaljplan för Sandwedgen gäller två bebyggelseområden och inte tre. Byggnadsarean i aktuell detaljplan är 1 800 kvadratmeter, mark- och miljödomstolens noterade ytor om 3 700 kvadratmeter i söder och öster ingår inte.

Frågan om strandskydd har prövats 2013 av regeringen som konstaterade att utökad strandskydd inte fanns i nu aktuellt planområde. Länsstyrelsens beslut att ta bort strandskydd i planområdet upphävdes därför av regeringen. Det område som enligt regeringen skulle ha kvar utökad strandskydd ligger utanför planområdet och är därför inte en del av aktuell prövning.

Detaljplanen har anpassats efter naturvärdena och behovet av skötsel har beaktats genom att skötselavtal har tagits in i genomförandebeskrivningen. Länsstyrelsen har i prövningen av detaljplanen anfört att planen inte kan säkerställa skötsel och att planens konsekvenser därför ska bedömas utan sådana insatser. Kommunen finner att denna inställning omöjliggör användning av avtal för att styra exploateringen.

När det gäller eventuell påverkan på Natura 2000-områden har detta redan avgjorts genom tidigare prövning. Vidare har Naturvårdsenheten på Länsstyrelsen i Kalmar län och Ekerum Golf & Resort numera ett samarbetsprojekt för att gynna sandlevande arter i området. Kommunen anser att den påverkan på naturvärden som ett genomförande av detaljplanen medför ligger inom ramen för kommunens handlingsutrymme enligt PBL.

Tillskottet av byggtrafik genom Golfbyn får anses mindre mot bakgrund av befintliga bebyggelseområden och ger inga risker eller störningar som avses i miljöbalken.

Rimliga alternativ har undersökts och redovisats så att underlaget möjliggör en bedömning av detaljplanen. Det gäller både alternativ lokalisering och utformning samt nollalternativ. Påverkan eller områdets status har inte motiverat att länsstyrelsen särskilt granskat planen med stöd av 12 kap. plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL. Skulle Mark- och miljööverdomstolen finna att det i planläggningen ska vara skärpt krav på rimlighet är kommunens inställning att alternativkraven uppfyller även en sträng syn på rimlighet med hänvisning till vad kommunen tidigare framfört. Planen har stöd i översiktsplaneringen. Det förhållandet att fördjupningen av översiktsplanen bekräftar annan planering, innebär inte att den politiska signalen om prioriterad markanvändning förlorar betydelse. Det är ett sedvanligt växelspel mellan olika planeringsprocesser.

Kommunen vidhåller att enskilda bostadsrättsinnehavare inte är sakägare i formell mening. Inställningen påverkar inte urvalet sakfrågor som ska bedömas i målet eftersom föreningarna framför motsvarande argument för upphävande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL*Prövningsramen*

Eftersom ärendet påbörjades före den 2 maj 2011 ska den äldre plan- och bygglagen (1987:10), förkortad ÄPBL, tillämpas.

Vissa allmänna intressen bevakas i första hand av länsstyrelsen i dess funktion som regional planmyndighet under planprocessen och vid prövning enligt bestämmelserna i 12 kap. ÄPBL. Det som avgör överprövningens omfattning när enskilda åberopar allmänna intressen är utformningen av de bestämmelser som det överklagade beslutet grundas på. Överprövningen innebär framförallt en kontroll av om kommunens beslut ryms inom det handlingsutrymme som kommunen har enligt bestämmelserna i ÄPBL och de krav som kan ställas på beslutsunderlag och beredningsförfarande (se bl.a. rättsfallen RÅ 1994 ref. 39 och MÖD 2013:47).

Av 13 kap. 8 § första stycket ÄPBL följer vidare att vid prövning av ett beslut att anta en detaljplan ska domstolen antingen fastställa eller upphäva antagandebeslutet i dess helhet, om inte kommunen medgett något annat. Mark- och miljööverdomstolen kan alltså inte pröva några andra yrkanden. PNs, ASs och TSs yrkande om att domstolen ska fastställa att markområdet inte ska få exploateras kan därför inte prövas. Detta yrkande avvisas därför.

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att alternativredovisningen kan godtas. Det finns inte heller andra skäl att upphäva detaljplanen på grund av brister i miljökonsekvensbeskrivningen.

Påverkan på naturvärden

Länsstyrelsen har inte överprövat detaljplanen enligt 12 kap. ÄPBL, utan det är enskilda som åberopar allmänna intressen. Frågan är därmed om kommunens beslut att anta detaljplanen ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna i ÄPBL ger kommunen. Det följer av 2 kap. ÄPBL att allmänna intressen ska

beaktas vid planläggning. Mark ska användas för det ändamål som är mest lämpligt och den användning som medför god hushållning från allmän synpunkt ska ha företräde, se 2 kap. 1 § ÄPBL.

Det aktuella planområdet har höga naturvärden. Det är dels en öppen äng med bl.a. väddklint och sällsynta arter av vildbin, dels en lövskog med ekar av betydelse för spridningsstråket söderut från Halltorps hage mot Rällaskogen. Att detta naturområde sköts är såvitt framgår av miljökonsekvensbeskrivningen en nödvändig förutsättning för att naturvärdena inte ska påverkas negativt. Planområdets storlek har minskats under planprocessen. Av plankartan framgår att kvartersmarken för bostäder omgärdas av naturmark. Planbestämmelsen för bostäder hänvisar till avsnittet om gestaltning i planbeskrivningen. Där anges att all mark utanför byggnadsarean ska skötas i enlighet med upprättad skötselplan. Inom naturområde får stigar anordnas enligt planbestämmelsen. I planbeskrivningen framgår vidare att naturmark ska skötas i enlighet med upprättad skötselplan.

Utredningen i målet visar att det finns ett samarbetsprojekt för att gynna sandlevande arter i Ekerumsområdet och en skötselplan för det större området finns framtagen. Naturvårdsenheten på Länsstyrelsen i Kalmar län och Ekerum Golf & Resort samarbetar i projektet. Mark- och miljööverdomstolen noterar därmed att viss naturvårdsinriktad skötsel av Ekerumsområdet sker och ser inte skäl att ifrågasätta att intentionerna som redovisas i planbeskrivningen, genom nämnda skötselplan, kommer att följas.

Det är inte möjligt att genom antagande av detaljplanen säkerställa att området sköts enligt skötselplanen. Jämför Mark- och miljööverdomstolens dom den 20 juni 2012 i mål nr M 9438-11, som gällde tillstånd till byggnation i närliggande områden i anslutning till Natura 2000-området. Kommunen får i stället försäkra sig om att skötselplanen följs genom civilrättsliga avtal och vid behov tillsynsåtgärder enligt PBL.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att både byggnation och utebliven byggnation påverkar områdets naturvärden. En utebliven byggnation och därmed

utebliven skötsel av naturmarken medför, enligt utredningen, igenväxning och en succesiv påverkan på områdets naturvärden. Byggnation innebär en minskad yta av naturmark men på den naturmark som återstår kan naturvärdena, med rätt skötsel, åtminstone för en tid bibehållas.

Sammantaget anser Mark- och miljööverdomstolen att kommunens avvägning mellan intresset av att bebygga området och av att skydda värdefull natur ryms inom det handlingsutrymme som anges i ÄBPL.

Strandskyddet

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att något utökat strandskydd inte finns på platsen och att strandskyddsreglerna därmed inte hindrar att detaljplanen antas.

Påverkan på enskilda intressen

De klagande har anfört att genomförandet av detaljplanen bl.a. kommer att generera stora störningar under byggnationen samt att trafiksituationen med buller m.m. blir oacceptabel. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att klagandena och övriga närboende kommer att drabbas av störningar, särskilt under byggnationen, men att dessa störningar inte kan anses vara en betydande olägenhet enligt ÄPBL och därmed inte hinder mot att anta detaljplanen.

Rätten att överklaga

Bostadsrättsföreningarna och PN har påtalat att kommunen felaktigt under planprocessen hävdar att bostadsrättsinnehavarna inte ska betraktas som sakägare enligt ÄPBL. Det framgår av prop. 1985/86:1, s. 459, att med sakägare enligt ÄPBL avses i första hand ägare till fast egendom, men att bl.a. bostadsrättsinnehavare får samma ställning i förfarandet som sakägare och därmed också har rätt att klaga. Kommunen har vidhållit sin uppfattning att dessa inte har klagorätt, trots att samtliga instanser har godtagit överklaganden från enskilda bostadsrättshavare. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att kommunens missuppfattning i denna fråga har skapat osäkerhet kring detaljplanprocessen. Det har emellertid inte påverkat de enskilda klagandena i målet eftersom de ändå har kommit in med synpunkter till

kommunen och länsstyrelsen har godtagit deras överklaganden. Denna missuppfattning utgör därför inte grund för att undanröja detaljplanen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det inte finns skäl att upphäva detaljplanen. Överklagandena ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsrådet Mikael Hagelroth, tekniska råden Mikael Schultz och Inger Holmqvist samt hovrättsrådet Christina Ericson, referent.

Föredragande har varit föredraganden Linda Ålander.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-06-22
meddelad i
Växjö

Mål nr P 2660-15

KLAGANDE

Borgholms kommun

MOTPARTER

1. BRF Ekerum 1
BRF Ekerum 2

2. BF

3. JF

4. PN

5. AS

6. TS

7. MW

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Kalmar län beslut den 3 juni 2015 i ärende nr 403-4136-2014, se bilaga 1

SAKEN

Beslut att anta detaljplan för del av A och B i Borgholms kommun

Dok.Id 338382

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer Kommunfullmäktiges i Borgholms kommun beslut från den 28 april 2014 att anta detaljplanen för del av A och B.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Borgholms kommun (fullmäktige) antog i beslut den 28 april 2014 detaljplan för del av A och B.

Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen) som i beslut den 3 juni 2015 upphävde fullmäktiges beslut från den 28 april 2014.

Borgholms kommun har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Borgholms kommun (kommunen) har yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut och fastställer fullmäktiges beslut från den 28 april 2014. Som stöd för yrkandet har i huvudsak följande anförts.

Påverkan på naturvärden

Påverkan på naturvärden är begränsad, vilket är i linje med länsstyrelsens tidigare inställning då strandskyddet upphävdes för att möjliggöra planläggning på den aktuella platsen. Länsstyrelsen har tidigare beslutat att inte överpröva detaljplanen av hänsyn till allmänna intressen. På talan av enskild framför länsstyrelsen att påverkan på natur motiverar ett skärpt alternativkrav men anger inte att påverkan är av sådan dignitet att detaljplanen kan upphävas. Påverkan på natur ligger inom ramen för kommunens handlingsutrymme enligt PBL och ger inte motiv för att upphäva planen.

Alternativ

Alternativ har undersökts och redovisats så att underlaget möjliggör bedömning av detaljplanen. Detta gäller både alternativ lokalisering och alternativ utformning samt nollalternativ. Sedan mer än tio år har en omfattande process utrett alternativa lokaliseringar för utbyggnader av Ekerum Resort Öland och länsstyrelsen har deltagit i samråd om detta. MÖD har nyligen använt flera av dessa underlag som stöd för att bedöma om det behövdes en miljökonsekvensbeskrivning för en annan

av detaljplanerna i planeringen av Ekerum. Olika platser för bebyggelse har sökts brett och urval har gjorts med stöd av dels detaljerat underlag, dels den samlade biologiska infrastrukturen. Även alternativ utformning har övervägts under många år.

PN har bestritt ändring av länsstyrelsens beslut och anfört i huvudsak följande.

Utformningen av det exploateringsavtal som upprättades i planprocessen har försvårat för eller kanske till och med hindrat kommunen från att i positiv samrådsanda på ett seriöst sätt pröva olika lokaliseringalternativ i enlighet med PBL:s riktlinjer, i synnerhet som exploateringsavtalet också lade ribban för den senare genomförda fördjupade översiktsplanen. De tre alternativ som MKB föreslår kan inte anses motsvara PBL:s krav på seriösa lokaliseringalternativ. I MKB för den fördjupade översiktsplanen skriver man att ”Ekerums planprogram ska under alla omständigheter genomföras och alltså betraktas som ett nollalternativ”. Noteras kan att Naturvårdsverket, liksom Mark- och miljööverdomstolen i dom nr 9438-11, betraktade detta alternativ som ett ”icke-relevant nollalternativ”. Att kommunen, i strid med tidigare fastställda planer och trots upprepade invändningar från berörda markägare, i sitt senaste utställningsmaterial flyttat och ritat in en tillfartsväg över annans mark utan att på ett tillfredsställande sätt först utreda de äganderättsliga och miljömässiga förutsättningarna. Kommunstyrelsens och fullmäktiges ledamöter frestas, p.g.a. de uppenbara ekonomiska fördelarna som en avyttring av den kommunägda park- och naturmarken skulle innebära, att förringa eller t.o.m. helt bortse från de höga naturvärden som området enligt samstämmiga uppgifter från bl.a. Pronatura, Calluna, Länsstyrelsen och Naturvårdsverket hyser, liksom den stora betydelse som området har som närströvområde för invånarna på Campingen och i Golfbyn. Kommunfullmäktiges antagandebeslut har, som följd av att dess ledamöter under planprocessen undanhållits/bibringats felaktig information, fattats på felaktig grund.

Bostadsrättsföreningarna **BRF Ekerum 1** och **BRF Ekerum 2** samt **J F** och **B F** har motsatt sig ändring av länsstyrelsens beslut och har i två likalydande skrivelser anfört i huvudsak följande.

Påverkan på naturvärdena skulle bli betydande. Ingen alternativ lokalisering har undersökts. Det finns flera alternativ som inte prövats. Natura 2000-prövningen är baserad på att tillfarten till Sandwedgen sker vid Maskinhallsvägen öster om Golfbyn. De accepterar inte en tillfartsväg genom Golfbyn. En genomfart skulle förutsätta att Golfbyn hade ingått i detaljplanen för Sandwedgen, vilken i sin tur skulle ha krävt en MKB avseende trafik och buller. Med dagens dBA-riktvärden för inom- och utomhusmiljöer skulle en sådan ha krävt mycket stora ombyggnadskostnader för exploitören.

AS och **TS** har bestritt ändring av länsstyrelsens beslut och anfört i huvudsak följande.

De bor i omedelbar anslutning till det berörda området och kommer att påverkas i stor omfattning. Detta gäller också alla de människor som varje timme på dygnet rör sig i området. De anser att det är ett mycket stort angrepp på naturen eftersom stora schaktmassor kommer att flyttas under ett antal år. Vatten- och avlopp har inte lösts för hela området. Inte heller frågan om dagvatten med oljespill från förmodade parkeringsplatser. Husen, inklusive eventuella uteplatser, upptar 2 700 m². Total yta med parkeringsplatser är 575 + 1 200 m². Det ska även göras gångstigar och förmodligen några förråd och soprum. Det är av mycket stor betydelse att bevara strandrätten 300 meter i synnerhet på Öland.

MW har bestritt ändring. Det är uppenbart att såväl allmänna som enskilda intressen skadas genom detaljplanebeslutet.

DOMSKÄL*Tillämpliga lagrum*

Äldre föreskrifter ska enligt övergångsbestämmelserna till nuvarande plan- och bygglagen (2010:900), PBL, fortfarande gälla för mål och ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011 till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort. Detta innebär att bestämmelserna i plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, ska tillämpas i detta mål.

I målet är fråga om den miljökonsekvensbeskrivning som utgjort underlag i ärendet uppfyller gällande krav på beskrivning av alternativ eller om utredningen är så bristfällig i denna del att kommunen får anses ha förfarit felaktigt vid handläggningen av planärendet.

Enligt 6 kap. 12 § miljöbalken ska kommunen inom ramen för en miljöbedömning enligt 11 § samma kapitel upprätta en miljökonsekvensbeskrivning där den betydande miljöpåverkan som planens genomförande kan antas medföra identifieras, beskrivs och bedöms. Rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd ska identifieras, beskrivas och bedömas. I propositionen uttalas att med rimliga alternativ med hänsyn till den geografiska räckvidden menas olika alternativa sätt att uppnå målen med planen och utgångspunkten för avgörandet av vilka alternativ som är rimliga att bedöma är planens syfte.

I målet är fråga om en detaljplan som möjliggör uppförandet av bostäder fördelade på tre områden; den nordvästra delen består av 18 bostäder som medger 90 m² byggnadsarea styck, kvartersmarken söder om ängen medger totalt 700 m² byggnadsarea och de östra delarna i skogen medger 1 000 m² och 2 000 m² byggnadsarea. I hela programområdet planeras totalt cirka 300 boenden. Syftet med detaljplanen är enligt planbeskrivningen att möjliggöra golf- och naturnära bostadsbebyggelse vid Ekerums golfbana.

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas bl.a. följande i fråga om lokalisering. I planprogrammet utreddes ett antal olika platser för att bygga och under den

processen försvann tre områden och tre nya tillkom. De områden som försvann utgick framför allt på grund av utpekade mycket höga naturvärden och förekomst av hotade arter eller allemansrättslig strandnära mark. Ett av områdena hade även mycket höga kulturvärden. Tidigare alternativ som varit uppe är att bygga närmare stranden utmed hela Ekerum. Söder om gårdscentrat finns ett markområde som inte behandlats i planprogrammet då det redan i detta skede ansågs som ett orealistiskt alternativ. Trafikförsörjning till området och intilliggande fornlämningar utgör tydliga begränsningar för möjligheten till exploatering. Syftet med planen går inte att förena med förutsättningen för detta område. I ett tidigt skede var idén att lägga in radhuslängor ute på ängen, men det förslaget förkastades i samband med att detaljplanearbetet inleddes. När detaljplanearbetet påbörjades gjordes en ny skiss som ansågs realistisk att arbeta med utifrån den kunskap som då fanns. Nu anses det inte vara ett rimligt alternativ p.g.a. dess konsekvenser för naturmiljön. I nollalternativet förutsätts att pågående markanvändning fortsätter och att inga förändringar av skötseln sker. Golfbyn har under det senaste åren visat intresse för att sköta hela ängen men risken är att det inte är långsiktigt hållbart då det inte finns ekonomiska incitament eller avtal som reglerar skötseln. Igenväxningen kommer sannolikt att fortsätta på stora delar av ängen.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Kravet på att redovisa alternativ i en miljökonsekvensbeskrivning till en detaljplan är ofta problematiskt. Såsom planeringssystemet i plan- och bygglagen är konstruerat bör alternativa lokaliseringar framför allt hanteras i den översiktliga planeringen. I detaljplaneskedet finns oftast inget utrymme för att hantera en alternativ lokalisering mer än möjligen en alternativ utformning av det aktuella planförslaget. Det alternativ som i detaljplaneskedet är möjligt att beskriva är nollalternativet, dvs. att planen inte genomförs.

Lokalisering av nya bostadsområden i anslutning till golfbanan i Ekerum har behandlats i det kommunala planarbetet under många år. Mark- och miljödomstolen finner att miljökonsekvensbeskrivningen till den nu aktuella detaljplanen tillsammans med de överväganden som gjorts i fördjupningen av översiktsplan för

Rälla, Stora Rör och Ekerum med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning på ett tillräckligt sätt redovisar de alternativa lokaliseringar som varit aktuella (jämför Mark- och miljööverdomstolens dom 2013-12-23 i mål P 6591-13 samt dom 2016-01-20 i mål P 2134-15). Det har därför inte funnits skäl för länsstyrelsen att upphäva detaljplanen på grund av brister i miljökonsekvensbeskrivningens alternativredovisning. Det har inte heller i övrigt framkommit att planhandlingarna eller handläggningen hos kommunen har sådana brister som innebär att kommunens antagandebeslut inte tillkommit i laga ordning. Mark- och miljödomstolen upphäver därför länsstyrelsens beslut och fastställer kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplan för del av A och B.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 13 juli 2016.

Anders Enroth

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Enroth, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Lena Sjöberg.